

LgV33 Semitské jazyky

Mgr. Matyáš Foltýn

Typologické rozčlenění písem

logografické písmo 我不是马

slabičné písmo アメリカにはクマがいます

alfasylabické písmo (abugida) □ □ □ □ □

alfabetické písmo (abeceda) αλφαβητικὸ σύστημα γραφῆς

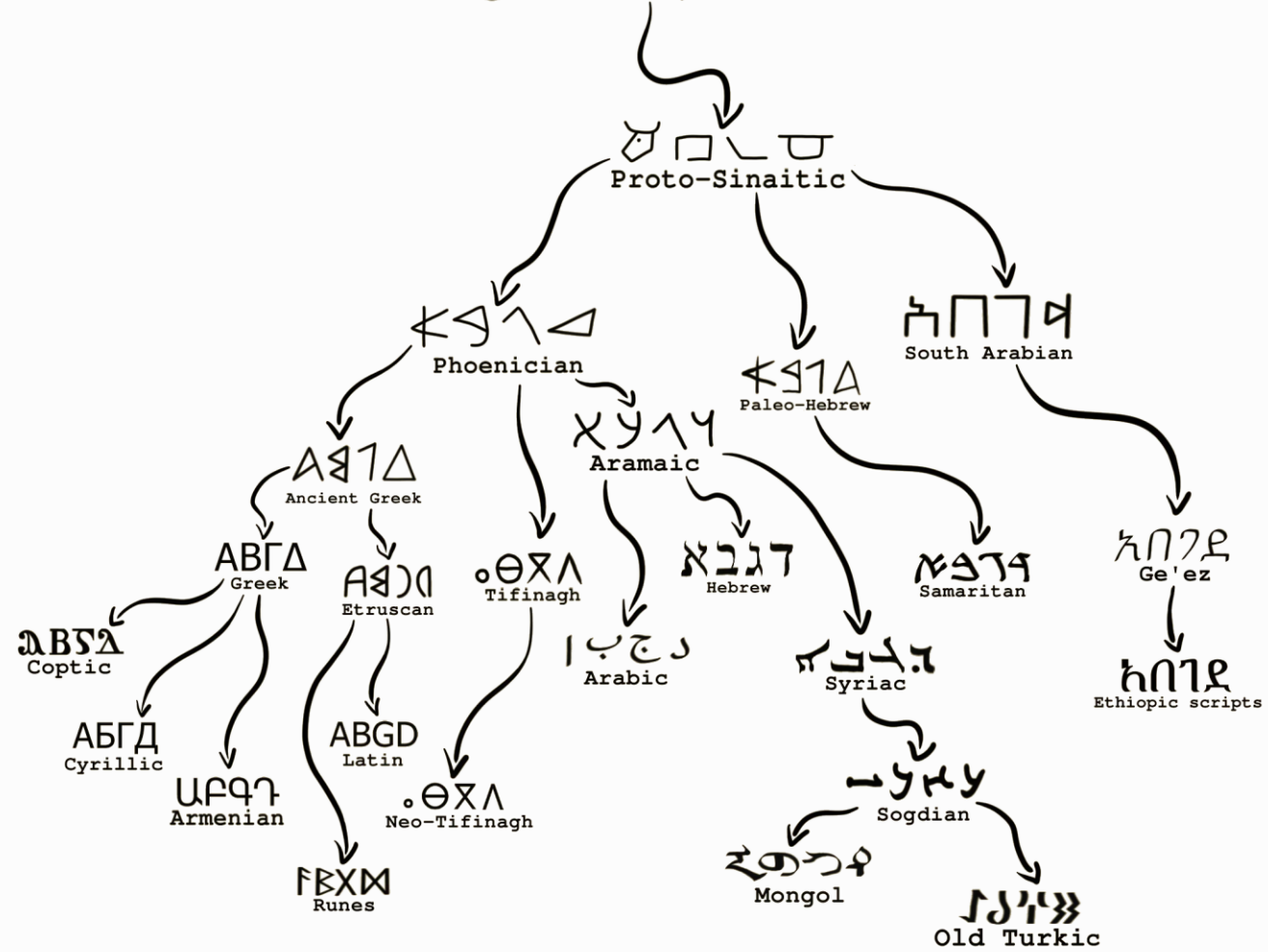
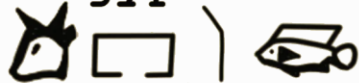
konsonantické písmo (abdžad) 𐤀𐤁𐤂𐤃𐤄

	SUMERIAN (Vertical)	SUMERIAN (Rotated)	EARLY BABYLONIAN	LATE BABYLONIAN	ASSYRIAN
star					
sun					
month					
man					
king					
son					
head					
lord					
his					
reed					
power					
mouth					
ox					
bird					
destiny					
fish					
gardener					
habitation					
Nineveh					
night					

Sumersko-akkadské klínové písmo

- vznik písma
 - logogramy a sylabogramy
 - změna směru a otočení o 90°
- přejetí písma Akkad'any
 - procesy a problémy
- užívání
 - dceřiné systémy

Egyptian

Protosinajské písmo a další vývoj semitských písem

- konsonantické písmo
- vznik
 - doklady & užívání
- grafický vývoj a dceřiné systémy
 - ugaritické písmo[?]
 - fénické písmo
 - jihoarabské písmo

Phon. Value	Schematic Forms	Early North-west Semitic	Early South Semitic	Early Letter Names	Meaning of Names
ʔ		𐤀 (14th) 𐤁 (13th)	𐤁 𐤀 (Jamme)	ʔalp-	ox-head
b		𐤂 (17th) 𐤃 (13th)	𐤂	bêt-	house
g		𐤄 (15th) 𐤅 (12th)	𐤄 𐤅	gaml-	throw-stick
d		𐤆 (10th)	𐤆 (Jamme)	digg-	fish
g		?	𐤇 𐤈 (Jamme)	?	?
h		𐤉 (10th)	𐤉	hêt(?)	man calling
w		𐤊 (10th)	𐤊 (ʔ used for y)	wâ(waw)	mace
z	?	𐤋 (16th) 𐤌 (10th)	𐤋	zê(n-)	?
h		𐤍 (12th) 𐤎 (10th)	𐤍	hêt(-)	fence(?)
b		?	𐤏 (Jamme)	ba()	hank of yarn
t	?	𐤐 (16th) 𐤑 (10th)	𐤑	têt(-)	spindle?
y		𐤒 (13th) 𐤓 (10th)	𐤓 (orig. w)	yad-	arm
k		𐤔 (17th) 𐤕 (13th)	𐤔 𐤕	kapp-	palm
l		𐤖 (14th) 𐤗 (13th)	𐤖 𐤗 (Jamme)	lamd-	ox-goad
m		𐤘 (15th) 𐤙 (13th)	𐤘 𐤙 (9th) 𐤚 (8th)	mêm-	water
n		𐤛 (14th) 𐤜 (12th)	𐤛 𐤜 𐤝	nahš-	snake
š	?	𐤞 (10th)	𐤞 𐤟	(šamk-?)	?
c		𐤠 (12th) 𐤡 (10th)	𐤠	ʕên-	eye
ē		𐤢 (15th)	𐤢 𐤣 (Jamme)	ḡa()	?
p		𐤤 (10th)	𐤤 𐤥	piʔt(-?)	corner?
š/z		𐤦 (10th)	𐤦 𐤧	ša(d-)	plant
q	?	?	𐤨	?	?
q		𐤩 (14th) 𐤪 (10th)	𐤩 𐤪 (Jamme)	qu(p-)	?
r		𐤬 (16th-14th)	𐤬 𐤭	naʕš-	head of man
š/ṣ		𐤮 (13th) 𐤯 (10th)	𐤮 𐤯	ṣann-	composite bow
š		?	𐤱 𐤲 (Jamme)	?	?
t		𐤳 𐤴 (13th)	𐤳 𐤴 (Jamme)	têt(taw)	owner's mark

Table 2.2 Scripts using the Northwest Semitic order†

Value [§]	Ugaritic	Samaritan	Hebrew	Rashi	Mandaic	Estrangelo	Serto	Nestorian	Num. Val.
ʾ (á)	𐤀	Ⲁ	א	א	Ⲁ	Ⲁ	Ⲁ	Ⲁ	1
b	𐤁	ⲁ	ב	ב	ⲁ	ⲁ	ⲁ	ⲁ	2
g	𐤂	Ⲃ	ג	ג	Ⲃ	Ⲃ	Ⲃ	Ⲃ	3
(b)	𐤃								
d	𐤄	Ⲅ	ד	ד	Ⲅ	Ⲅ	Ⲅ	Ⲅ	4
h [-i]	𐤅	ⲅ	ה	ה	ⲅ	ⲅ	ⲅ	ⲅ	5
w	𐤆	Ⲇ	ו	ו	Ⲇ	Ⲇ	Ⲇ	Ⲇ	6
z	𐤇	ⲇ	ז	ז	ⲇ	ⲇ	ⲇ	ⲇ	7
h [h]	𐤈	Ⲉ	ח	ח	Ⲉ	Ⲉ	Ⲉ	Ⲉ	8
t	𐤉	ⲉ	ט	ט	ⲉ	ⲉ	ⲉ	ⲉ	9
y	𐤊	Ⲋ	י	י	Ⲋ	Ⲋ	Ⲋ	Ⲋ	10
k	𐤋	ⲋ	כ	כ	ⲋ	ⲋ	ⲋ	ⲋ	20
(š)	𐤌								
l	𐤍	ⲍ	ל	ל	ⲍ	ⲍ	ⲍ	ⲍ	30
m	𐤎	Ⲏ	מ	מ	Ⲏ	Ⲏ	Ⲏ	Ⲏ	40
(š)	𐤏								
n	𐤐	ⲏ	נ	נ	ⲏ	ⲏ	ⲏ	ⲏ	50
z	𐤑	ⲑ							
s	𐤒	Ⲓ	ס	ס	Ⲓ	Ⲓ	Ⲓ	Ⲓ	60
ʿ	𐤓	ⲓ	ע	ע	ⲓ	ⲓ	ⲓ	ⲓ	70
p	𐤔	Ⲕ	פ	פ	Ⲕ	Ⲕ	Ⲕ	Ⲕ	80
s	𐤕	ⲕ	צ	צ	ⲕ	ⲕ	ⲕ	ⲕ	90
q	𐤖	Ⲗ	ק	ק	Ⲗ	Ⲗ	Ⲗ	Ⲗ	100
r	𐤗	ⲗ	ר	ר	ⲗ	ⲗ	ⲗ	ⲗ	200
s									
š (θ)	𐤘	Ⲙ	ש	ש	Ⲙ	Ⲙ	Ⲙ	Ⲙ	300
(γ)	𐤙								
t	𐤚	ⲙ	ת	ת	ⲙ	ⲙ	ⲙ	ⲙ	400
(i)	𐤛								
(ú)	𐤜								
(š)	𐤝								
{di}					Ⲛ				

Table 2.3 Script using modified Northwest Semitic order (Arabic)

Value	Alone	Final	Medial	Initial	Numerical Value
a	ا	آ			1
b	ب	ب	ب	ب	2
t	ت	ت	ت	ت	400
θ	ث	ث	ث	ث	500
j	ج	ج	ج	ج	3
h	ح	ح	ح	ح	8
h = x	خ	خ	خ	خ	600
d	د	د	د	د	4
δ	ذ	ذ	ذ	ذ	700
r	ر	ر	ر	ر	200
z	ز	ز	ز	ز	7
s	س	س	س	س	60
š	ش	ش	ش	ش	300
š	ص	ص	ص	ص	90
d	ط	ط	ط	ط	800
t	ظ	ظ	ظ	ظ	9
z	ظ	ظ	ظ	ظ	900
ʿ	ع	ع	ع	ع	70
γ	غ	غ	غ	غ	1000
f	ف	ف	ف	ف	80
q	ق	ق	ق	ق	100
k	ك	ك	ك	ك	20
l	ل	ل	ل	ل	30
m	م	م	م	م	40
n	ن	ن	ن	ن	50
h	ه	ه	ه	ه	5
w	و	و	و	و	6
y	ي	ي	ي	ي	10
lā	لا	لا			

Table 2.5 Scripts using South Semitic order

Value†	Ugaritic	South Arabian	(cf. Ethiopic)
h	𐤇	𐩇	ሀ
l	𐤍	𐩇	ለ
h	𐤅	𐩇	ሐ
m	𐤎	𐩇	መ
q	𐤖	𐩇	ቀ
w	𐤆	𐩇	ወ
s ² (θ)	𐤘	𐩇	ሠ
r	𐤗	𐩇	ረ
b	𐤁	𐩇	በ
t	𐤉	𐩇	ተ
s ¹ (š)	𐤃	𐩇	ሰ
k	𐤋	𐩇	ከ
n	𐤐	𐩇	ነ
h	𐤅	𐩇	ከ
s	𐤕	𐩇	ያ
s ³ (s)	𐤔	𐩇	ያ
f (p)	𐤔	𐩇	ያ
ʾ	𐤀	𐩇	ሐ
ʿ	𐤓	𐩇	ሀ
d (z)	𐤒	𐩇	ወ
g	𐤉	𐩇	ከ
d	𐤄	𐩇	ደ
γ	𐤊	𐩇	
t	𐤉	𐩇	መ
z	𐤇	𐩇	ዘ
δ	𐤃	𐩇	
y	𐤊	𐩇	የ
θ		𐩇	
z		𐩇	

† (Ugaritic value)

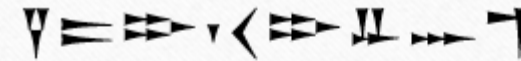
Ugaritické klínové písmo

- konsonantické písmo
- vznik a užívání
 - z protosinajského ne
 - pseudohieroglyfic

šum-ma DUMU a-ba-šu
im-ta-ḥa-aš
KIŠIB.LÁ-šu
i-na-ak-ki-su

šumma mārūm abašu
imtaḥaš
rittašu
inakkisū

spr . ṣrbnm

dt . ṣrb

b . mtn . bn . ayah

b . ḥbth . ḥwt . th

Fénické písmo

Paleohebrejské a samaritánské písmo

- konsonantické písmo

- pokračování písma protisinajského

- rozšíření a užívání

- punská varianta

- samostatné číslovky

- dceřiné systémy

- paleohebrejské písmo
- aramejské písmo
- alfabeta > latinka, cyrilice, futhark
- libyjsko-berberské písmo

𐤀	𐤁	𐤂	𐤃
𐤄	𐤅	𐤆	𐤇
𐤈	𐤉	𐤊	𐤋
𐤌	𐤍	𐤎	𐤏

- paleohebrejské písmo

- pouze kulturní vyčlenění

- dceřiné samaritánské písmo

𐤀	𐤁	𐤂	𐤃	𐤄
𐤅	𐤆	𐤇	𐤈	𐤉
𐤊	𐤋	𐤌	𐤍	𐤎

עטלף אבק נס דרך מזגן שהתפוצץ כי חם.

צטטט אבק נס דרך מזגן שהתפוצץ כי חם.

עטולף אבק נס דרך מזגן שהתפוצץ כי חם.

עטולף אבק נס דרך מזגן שהתפוצץ כי חם.

עֵטֵלֶף אֲבָק נֶס דֶּרֶךְ מִזְגָן שֶׁהִתְפּוֹצֵץ כִּי חָם.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حِيمِنَ الرَّحْمَٰنِ بِسْمِ

Jihoarabské písmo

Ge'ez

- konsonantické písmo
 - dceřiný systém písma fénického
- užívání a rozšíření
- dceřiný systém ge'ez
 - vznik a rozšíření
 - změna v abugidu
 - úprava pro moderní etiopské jazyky

ጸጋዕታ

የሰው፡ልጅ፡ሁሉ፡ሲወለድ፡ነጻና፡በክብርና፡በመብትም፡እኩ
፡ያለው፡ነው፡።፡የተፈጥሮ፡ማስተዋልና፡ሕሊና፡ስላለው፡አን
ላውን፡በወንድማማችነት፡መንፈስ፡መመልከት፡ይገባዋል።

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
፩	፪	፫	፬	፭	፮	፯	፰	፱	፲
A	B	Γ	Δ	E	ς	Z	H	Θ	I
፳	B	Γ	Δ	E	ς	Z	H	Θ	I

АЛЛАПБИТ ХАДТА Д'СУРАЈИ

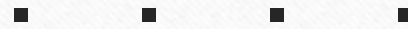
Aa **Әә** **Бб** **Вв** **Гг**
Aa *Әә* *Бб* *Вв* *Гг*
Дд **Ее** **Жж** **Зз**
Дд *Ее* *Жж* *Зз*
Ии **Јј** **Кк** **Ққ** **Лл**
Ии *Јј* *Кк* *Ққ* *Лл*
Мм **Нн** **Оо** **Пп** **Рр**
Мм *Нн* *Оо* *Пп* *Рр*
Сс **Тт** **Уу** **Фф**
Сс *Тт* *Уу* *Фф*
Хх **Шш** **Чч** **Ыы** **Дж**
Хх *Шш* *Чч* *Ыы* *Дж*

Əlləpbit

A a, B b, C c, Ç ç, D d,
Aa, Bb, Cc, Çç, Dd,
 E e, Ə ə, F f, G g, H h,
Ee, Əə, Ff, Gg, Hh,
 I i, J j, K k, L l, M m,
Ii, Jj, Kk, Ll, Mm
 N n, O o, P p, Q q, R r,
Nn, Oo, Pp, Qq, Rr,
 S s, Ş ş, T t, Ƨ Ƨ, U u,
Şş, ƧƧ, Tt, ƧƧ, Uu,
 V v, X x, Z z, Ʒ Ʒ, b b.
Vv, Xx, Zz, ƷƷ, bb.

Písma semitských jazyků

logografické písmo

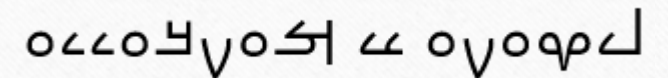
slabičné písmo

alfasylabické písmo (abugida)

alfabetické písmo

il-Malti

konsonantické písmo (abdžad)

